

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

29. rujna 2023.

Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku od 1,5 posto

Redovna tromjesečna procjena sistemskih rizika cikličke prirode upućuje na zrelu fazu financijskog ciklusa uz povišene cikličke ranjivosti, kojima ponajviše pridonose kretanja na tržištu stambenih nekretnina i snažno bankovno kreditiranje privatnog sektora. U skladu s tim produljuje se primjena trenutačno najavljene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,5 posto. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljene su u nastavku.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.), koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, u prvom su tromjesečju 2023. ostali na povišenim razinama (Tablica 1.). Kreditiranju kućanstava i dalje najviše pridonose stambeni krediti, koji su se u kolovozu 2023. povećali za 10,1% na godišnjoj razini (na osnovi transakcija), a istodobno se nastavio ubrzavati rast gotovinskih nenamjenskih kredita, čija je godišnja stopa promjene u kolovozu dosegla 7,4%. Unatoč usporavanju koje je djelomično posljedica učinka baznog razdoblja, odnosno izrazito visokih stopa rasta u prošloj godini, kreditna aktivnost u sektoru nefinancijskih poduzeća i dalje je visoka, uz godišnju stopu rasta od 10,7% u kolovozu 2023. Rast cijena stambenih nekretnina na godišnjoj razini i dalje je izrazito snažan te su one prema posljednjim dostupnim podacima u prvom tromjesečju 2023. bile za 14% više nego u istom razdoblju prethodne godine, dok je u drugom tromjesečju prema prvim dostupnim podacima rast cijena ostao na sličnoj razini, podržan i novim krugom državnog programa subvencioniranja stambenih kredita.

S obzirom na sve navedeno, kao i na rizike povezane s usporavanjem gospodarstava europodručja u uvjetima povišene inflacije i kamatnih stopa, HNB nastavlja provoditi makrobonitetnu politiku usmjerenu na očuvanje otpornosti bankovnog sustava. S tim u skladu najavljena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,5 posto ostaje u primjeni i od 30. rujna 2024. HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti razvoj cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja, kako bi po potrebi pravodobno prilagodio visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za prvo tromjesečje 2023.

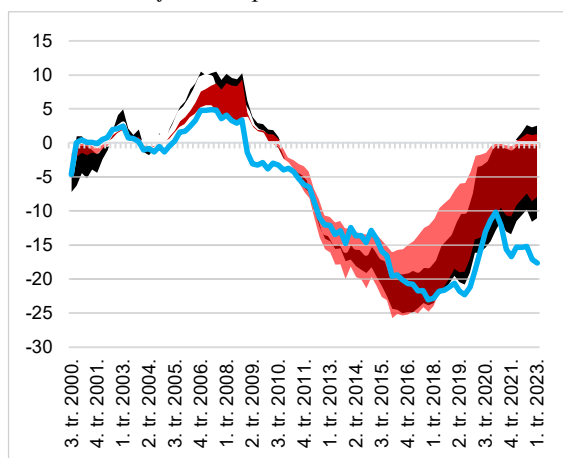
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	63,4%	-17,7 p. b.	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	49,6% (uži) i 63,8% (širi)	-8,0 p. b. do 1,2 p. b.	0% do 0,84%
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		-11,1% do 2,5%	0% do 0,72%
Kompozitni indikator	0,19 (63. percentil distribucije)	/	1,00% do 1,33%

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (49,6% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 63,8% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova.

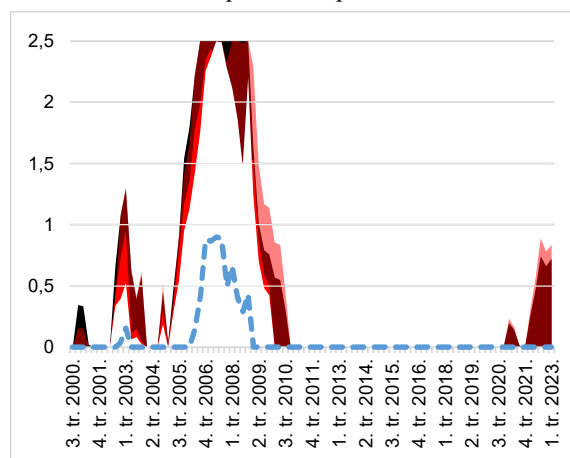
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

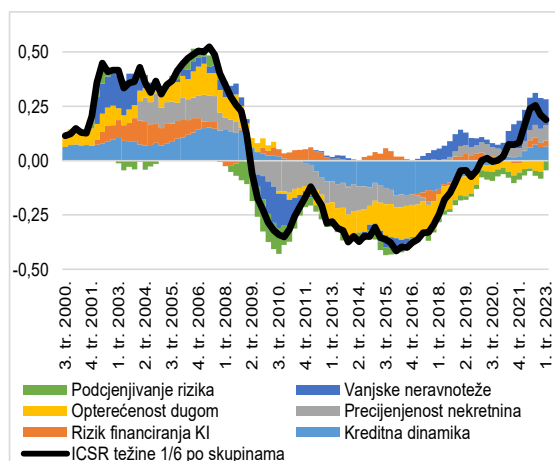
1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

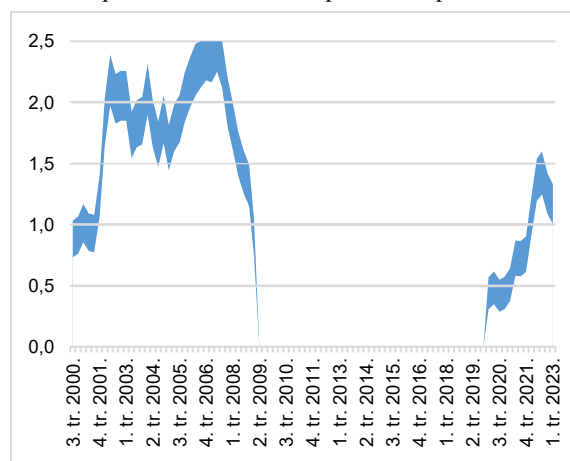
Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na temelju jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na temelju bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2](#). Unaprjeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, dok je gornja granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB